
Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra 1/2, 80-85

1957

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

B. Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

1. WPIS NA LISTĘ ADWOKATÓW B. OBROŃCY SĄDOWEGO

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 lutego 1957 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy wpisu ob. X na listę adwokatów w związku z pismem Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 14 stycznia 1957 roku L.dz.A.II.5576/56,

postanowił:

przedstawić Ministerstwu Sprawiedliwości następujący pogląd na sprawę wpisu ob. X na listę adwokatów.

Ob. X wniósł w dniu 20 października 1956 r. do Rady Adwokackiej w A podanie o wpis na listę adwokatów Izby Adwokackiej w A na tej podstawie, że w latach 1917—1946 był obrońcą sądowym, że w myśl dekretu z dnia 8 lutego 1919 w przedmiocie przepisów tymczasowych o obrońcach sądowych i obrońcach przy sądach pokoju (Dz.Pr.P.P. Nr 15, poz. 205) miał uprawnienia do wykonywania zawodu obrońcy, że jako obrońca sądowy powinien być w myśl art. 119 ustawy o ustroju adwokatury wpisany na listę adwokatów i że dotychczas nie mógł z tego prawa skorzystać, ponieważ w 1946 r. został przez organ bezpieczeństwa publicznego wydany władzom radzieckim pod zarzutem nielegalnego przekroczenia granicy polsko-radzieckiej, a następnie przez te władze został skazany na 10 lat obozu pracy i wywieziony w głąb Związku Radzieckiego, skąd powrócił po odbyciu kary dopiero w dniu 4 lipca 1956 roku.

Rada Adwokacka w A uchwaliła w dniu 25 października 1956 r. przedstawić podanie ob. X Ministrowi Sprawiedliwości do decyzji w związku z art. 119 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy o ustroju adwokatury.

Uchwała ta była w ówczesnym stanie prawnym uzasadniona, ponieważ ustawa z dnia 27 czerwca 1950 r. o ustroju adwokatury (Dz.U.Nr 30, poz. 275) zniósła instytucję obrońców sądowych, uchylając w art. 126 pkt 3 powołany wyżej dekret z dnia 8 lutego 1919 r., przewidziała natomiast w art. 119 wpisanie obrońcy sądowego na listę adwokatów pod warunkiem uznania go orzeczeniem, zapadłym w postępowaniu weryfikacyjnym, za godnego wykonywania zawodu adwokata w Polsce Ludowej.

Wobec tego wpis ob. X mógł nastąpić albo na zasadzie pozytywnego orzeczenia w postępowaniu weryfikacyjnym zarządzonym przez Ministra Sprawiedliwości albo na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości o zwolnieniu od wymagań studiów prawniczych, aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego.

Decyzja Ministra Sprawiedliwości nie zapadła ani co do wszczęcia postępowania weryfikacyjnego w myśl art. 119 ustawy o ustroju adwokatury, ani co do zwolnienia z art. 46 ust. 1 ustawy o ustroju adwokatury, ponieważ w tym czasie przepisy art. 119 i art. 46 ustawy o ustroju adwokatury zostały uchylone przez art. 1 pkt 30 ustawy z dnia 19 listopada 1956 r. o zmianie ustawy o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 54,

poz. 248), wobec czego Minister Sprawiedliwości nie ma już prawnej możliwości stosowania przepisów art. 119 lub art. 46 ustawy o ustroju adwokatury.

W obecnym stanie prawnym wpis na listę adwokatów uzyskać może tylko ten, kto pod względem kwalifikacji zawodowych odpowiada wymaganiom art. 43, 44 lub 122 ustawy o ustroju adwokatury. Ob. X nie ma tych kwalifikacji ustawą wymaganych i dlatego nie może być wpisany na listę adwokatów.

Decyzja o wpisie na listę adwokatów należy do właściwości rady adwokackiej (art. 47 ust. 1 ustawy o u.a.). Ponieważ Rada Adwokacka w A nie powzięła dotychczas takiej decyzji wskutek podania ob. X z dnia 20 października 1956 r., przeto należy rozstrzygnięcie tego podania przekazać według właściwości Radzie Adwokackiej w A.

2. TABLICZKI INFORMACYJNE ADWOKATÓW BĘDĄCYCH CZŁONKAMI ZESPOŁÓW ADWOKACKICH

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 lutego 1957 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy wywieszek adwokackich w związku z uchwałą Rady Adwokackiej w Warszawie z dnia 8 listopada 1956 r.,

postanowił:

zezwoić adwokatom-członkom zespołów adwokackich na posiadanie na domach, w których zamieszkują, tabliczek informacyjnych określonego przez rady adwokackie typu, zawierających poza imieniem i nazwiskiem adwokata informację o adresie zespołu.

Uzasadnienie

Rada Adwokacka w Warszawie na posiedzeniu w dniu 8 listopada 1956 r. powzięła następującą uchwałę:

„Zwrócić się do Naczelnej Rady Adwokackiej z przedstawieniem konieczności zezwolenia adwokatom-członkom zespołów adwokackich na posiadanie na domach, w których zamieszkują, tabliczek informacyjnych określonego przez Radę Adwokacką typu.“

Jednocześnie Rada Adwokacka w Warszawie rozesłała wszystkim radom adwokackim powyższą uchwałę do wiadomości wraz z prośbą, ażeby rady te zajęły stanowisko w poruszanej sprawie i przedstawiły je Naczelnej Radzie Adwokackiej.

Podejmując powyższą uchwałę Rada Adwokacka w Warszawie rozważyła, co następuje:

Punktem wyjścia dla akcji zdjęcia tabliczek w całej adwokaturze zespolonej było pismo Samodzielnego Wydziału Adwokatury Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 5.IX.1955 r. Nr A. 3697/55, skierowane do Naczelnej Rady Adwokackiej, treści następującej: „W związku z wypadkami korzystania przez niektórych zespolonych adwokatów z tabliczek informacyjnych zawieszonych na domach, w których zamieszkują, Ministerstwo Sprawiedliwości prosi o przypomnienie wszystkim Radom Adwokackim

o obowiązku zdjęcia tabliczek przez adwokatów będących członkami zespołów. Ministerstwo prosi o wydanie Radom stosownego polecenia celem spowodowania niezwłocznego zdjęcia przez adwokatów pozostałych tabliczek. O wykonaniu powyższego proszę Ministerstwo powiadomić w terminie do 1.10.1955 r.". Pismem okólnym z dnia 19.IX.1955 r. Nr 2242/55 Naczelna Rada Adwokacka zakomunikowała wojewódzkim radom adwokackim treść powyższego pisma Ministerstwa Sprawiedliwości i zażądała przedstawienia sobie stanu tej sprawy na terenie poszczególnych izb i stanowiska rad w tym przedmiocie. W odpowiedzi na to Warszawska Rada Adwokacka powzięła na posiedzeniu w dniu 6.10.1955 r. uchwałę, aby zwrócić się do Naczelnej Rady Adwokackiej o odroczenie do dnia 1.I.1956 r. terminu zdjęcia szyldów przez adwokatów zespołowych ze względu na to, że na terenie Warszawy istnieje szereg indywidualnych kancelarii (41), dla których byłoby korzystne zdjęcie szyldów przez adwokatów zespołowych. W sprawozdaniu do Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 30.11.1955 r. Nr 2849/55 Naczelna Rada Adwokacka podała, że z otrzymanych od wojewódzkich rad adwokackich odpowiedzi wynika, iż wszystkie (prócz Warszawskiej) rady adwokackie zobowiązały nielicznych opieszłych adwokatów do natychmiastowego zdjęcia wiszących jeszcze szyldów. Rada Warszawska zaś, na skutek interwencji delegacji Naczelnej Rady Adwokackiej w Ministerstwie Sprawiedliwości w dniu 20.10.1955 r., uzyskała dla członków swej Izby odroczenie terminu zdjęcia szyldów do dnia 1 stycznia 1956 r.

Warszawska Rada Adwokacka uchwałą z dnia 16.12.1955 r. poleciła zdjęcie do powyższego terminu wszelkich zewnętrznych szyldów adwokatom zespołowym, zezwalając im jednocześnie na pozostawienie na drzwiach wejściowych ich prywatnych mieszkań tabliczek z napisem „Adwokat X“ łącznie z informacją „przyjmuje w Zespole Nr ... w dniach ... godz. ...”.

Obecny stan faktyczny jest tego rodzaju, że przeważająca część adwokatów tabliczki te na polecenie swej rady adwokackiej zdjęła, a pewna część utrzymała tabliczki zawieszane w okresie wykonywania praktyki indywidualnej, nie zdejmując ich wcale bądź też zawieszając je na nowo po krótkim okresie usunięcia. Ten stan rzeczy powoduje pewien ferment w stosunkach koleżeńskich, wynikający z przeświadczenia kolegów grupy pierwszej, że pozbawienie ich zewnętrznej tabliczki informacyjnej może mieć ujemny wpływ na zasięg klienteli danego adwokata. Pogląd taki nie jest pozbawiony pewnej dozy słuszności, toteż konieczne jest uregulowanie tej kwestii w sposób jednolity i dopilnowanie przez radę adwokacką podporządkowania się wszystkich członków izby wytyczonym przez radę zasadom. Należy nadmienić, że Rada Adwokacka w Lublinie zezwoliła swym członkom praktykującym na terenie miasta Lublina na posiadanie zewnętrznych szyldów informujących, w jakim zespole dany adwokat przyjmuje klientów, motywując to specjalnie trudnymi warunkami lokalowymi zespołów w tym mieście. Stanowisko to nie spotkało się ze sprzeciwem Naczelnej Rady Adwokackiej.

Dla oceny tej kwestii należy rozważyć nie tylko wspomniane wyżej polecenie Naczelnej Rady Adwokackiej i Ministerstwa Sprawiedliwości, ale i wchodzące tu pośrednio w grę przepisy prawne tak co do ich litery i celu, jak i co do wyniku konfrontacji ich z kilkuletnim doświadczeniem.

O wywieszkach adwokackich nie traktuje wprost żaden przepis rozporządzenia czy też regulaminu. Wywieszka stanowi urządzenie, którego celem powinno być ułatwienie klientowi odnalezienia danego adwokata. Wywieszka adwokacka powinna służyć nie reklamie czy werbowaniu klienteli, lecz jedynie wygodzie klienta.

Szczególnie dla ludzi przybywających ze wsi — jak wskazuje na to wieloletnie doświadczenie — odnalezienie nie tylko określonego lokalu, ale i określonego adresowo domu przedstawia znaczne trudności. W braku zewnętrznej tabliczki informacyjnej klienci wiejscy chodzą w danej okolicy od domu do domu, tracąc czas na indagacje spotykanych osób w sprawie miejsca zamieszkania ich zastępcy prawnego. Poszukiwanie zaś tego mieszkania — o czym będzie mowa dalej — bywa często, wbrew stanowisku przepisów, wręcz konieczne. Z praktyki wiadomo, iż tak zwani „naganiacze“, w celu odciążenia klienteli od cieszących się zaufaniem i bardziej znanych adwokatów i skłonienia klienta do powierzenia sprawy tym nieuczciwym adwokatom, z którymi współdziałają, rozpowszechniają fałszywe pogłoski o tym, że poszukiwany adwokat wyprowadził się z danego miasta, że zarzucił praktykę, czy nawet zmarł. Brak zewnętrznej tabliczki informacyjnej w miejscu zamieszkania danego adwokata znakomicie ułatwia „naganiaczom“ posługiwanie się tą oszukańczą metodą.

Stanowisko Rady Adwokackiej w Warszawie poparły Rady Adwokackie w Krakowie, Poznaniu, Rzeszowie, Zielonej Górze, Gdańsku i Łodzi. Pozostałe rady adwokackie nie zajęły w tej sprawie żadnego stanowiska, a w każdym razie nie zawiadomiły o tym Naczelnej Rady Adwokackiej.

Wydział Wykonawczy rozpatrując niniejszą sprawę podzielił stanowisko Rady Adwokackiej w Warszawie oraz pozostałych rad, które się wypowiedziały w tym przedmiocie, i uznał za celowe zezwolenie adwokatom członkom zespołów adwokackich na posiadanie tabliczek informacyjnych na zewnętrznych ścianach domów, w których zamieszkują. Tabliczki te tak co do rozmiarów, jak i co do napisów muszą być jednolite i odpowiadać wskazanym przez radę adwokacką warunkom. Poza imieniem i nazwiskiem adwokata na tabliczce powinna być umieszczona wzmianka o adresie zespołu, do którego dany adwokat należy.

Za takim rozwiązaniem sprawy przemawia, poza argumentami podanymi w uzasadnieniu uchwały Rady Adwokackiej w Warszawie, również i to, że zespoły przez blisko czteroletni okres swojej pracy potrafiły wychować swych członków, wobec czego nie można obecnie twierdzić, że z chwilą wywieszenia tabliczek informacyjnych adwokaci będą dążyli do prowadzenia kancelarii w prywatnym mieszkaniu.

Również nie można pominąć faktu, że ostatnio słyszy się coraz częściej głosy o występowaniu niektórych adwokatów z zespołów adwokackich. Organa adwokatury nie mogą pozostać obojętne na te głosy. Przeciwnie, powinny one starać się o to, żeby adwokat członek zespołu pracował w warunkach możliwie najwygodniejszych oraz żeby klienci mieli jak najłatwiejszy kontakt z tym adwokatem. Jedną z form ułatwienia klientom kontaktowania się z adwokatem członkiem zespołu jest uchylenie zakazu wywieszania tabliczek, co w pewnym stopniu dawało dotychczas uprzywilejowane stanowisko adwokatom wykonującym zawód indywidualnie.

3. UCHYLANIE W TRYBIE NADZORU PRAWOMOCNYCH ORZECZEŃ WYŻSZEJ KOMISJI DYSCYPLINARNEJ

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 15 lutego 1957 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy adw. X w związku z pismami Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 1956 r. Nr A.2513/56 i z dnia 31 grudnia 1956 r.,

p o s t a n o w i ł:

- 1) zakomunikować Ministerstwu Sprawiedliwości, że Naczelna Rada Adwokacka nie znajduje podstaw do uchylenia w trybie nadzoru prawomocnego orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej z dnia 28 stycznia 1956 r. Nr WKD 52/56;
- 2) zwrócić się do Rady Adwokackiej w A o pouczenie Rzecznika Dyscyplinarnego, że nie jest on uprawniony do samodzielnego zwracania się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o uchylenie w trybie nadzoru orzeczeń komisji dyscyplinarnych oraz że jego wniosek absolutnie nie mieści się w ramach obowiązujących przepisów prawnych.

Uzasadnienie

Wojewódzka Komisja Dyscyplinarna do spraw adwokatów w A orzeczeniem z dnia 19 czerwca 1954 r. uniewinniła adw. X od zarzutu, że w styczniu 1954 r. naruszył swe obowiązki zawodowe oraz zachował się sprzecznie z zasadą godności adwokata przez to, iż w rozmowie prywatnej z B, sędzią Sądu Powiatowego dla m. A, wyraził się w sposób następujący: „w sprawach oskarżonych o usiłowanie nielegalnego przekroczenia granicy i uchylania się od służby wojskowej sędzia winien kierować się nie własnym sumieniem, a sumieniem oskarżonych, których nie wiadomo co skłoniło do ich czynów“.

Orzeczenie to zaskarżył Rzecznik Dyscyplinarny Rady Adwokackiej w A do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej, która na posiedzeniu w dniu 28 stycznia 1956 r. zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiej Komisji Dyscyplinarnej do spraw adwokatów w A utrzymała w mocy.

W związku z tym Rzecznik Dyscyplinarny Rady Adwokackiej w A pismem z dnia 14 maja 1956 r. zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o „uchylenie w trybie nadzoru orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej do spraw adwokatów w Warszawie z dnia 28 stycznia 1956 r. Sygn. WKD 52/56 w całości i przekazanie sprawy dyscyplinarnej obwinionego adw. A do ponownego rozpoznania Wyższej Komisji Dyscyplinarnej do spraw adwokatów w Warszawie w innym składzie orzekającym“.

Wydział Wykonawczy NRA, nie wnikając w meritum sprawy, stwierdza, że zgodnie z art. 6 ustawy o ustroju adwokatury w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 listopada 1956 r. prawo uchylania uchwał organów adwokatury w trybie nadzoru nie stosuje się do orzeczeń dyscyplinarnych.

Również według stanu prawnego sprzed 28 listopada 1956 r. Minister Sprawiedliwości nie miał uprawnień do uchylania w trybie nadzoru orzeczeń dyscyplinarnych. Uprawnienie to przysługiwało Ministrowi zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 1950 r. tylko w stosunku do tych uchwał o r g a n ó w a d w o k a t u r y, które były sprzeczne z prawem lub zagrażały interesowi publicznemu. Ponieważ komisje dyscyplinarne nie były organami adwokatury, przeto w stosunku do ich orzeczeń nie przysługiwało Ministrowi Sprawiedliwości prawo ich uchylania w trybie nadzoru.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę na fakt, że rzecznik dyscyplinarny, zgodnie z § 5 Rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 1950 r. o organizacji władz powołanych do prowadzenia dochodzeń i orzekania w sprawach dyscyplinarnych adwokatów oraz o trybie postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. Nr 35, poz. 320), działa z ramienia rady adwokackiej, która go wyznaczyła, i jest zwią-

zany poleceniami tej rady co do prowadzenia dochodzenia, wniesienia aktu oskarżenia i środków odwoławczych.

Dlatego też gdyby rzecznik dyscyplinarny doszedł rzeczywiście do przekonania, że istnieją podstawy do złożenia wniosku na ręce Ministra Sprawiedliwości, to powinien z takim wnioskiem wystąpić do Rady Adwokackiej, która podjęłaby w tym przedmiocie odpowiednią uchwałę.

Mając powyższe na uwadze Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej postanowił jak w sentencji.

4. ODMOWA PRZEZ RADĘ ADWOKACKĄ WGLĄDU DO AKT OSOBOWYCH

(Uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 15 marca 1957 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 1957 r. Nr A. II 5452/56 w sprawie odmówienia ob. X przez Radę Adwokacką w A wglądu do akt osobowych,

p o s t a n o w i ł:

udzielić Ministerstwu Sprawiedliwości następującej odpowiedzi:

„Rady adwokackie obowiązane są przed powzięciem decyzji o wpisie na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich badać zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1957 r. Nr 13, poz. 74), czy ubiegający się o wpis jest nieskazitelnego charakteru. Badania te przeprowadzają rady adwokackie w szczególności przez zasięganie opinii u adwokatów, sędziów czy prokuratorów, którym osoba ubiegająca się o wpis jest znana.

Opinie te słusznie traktowane są jako poufne, gdyby bowiem udzielający opinii nie mieli pewności, że opinie ich będą traktowane jako poufne, rady adwokackie nie mogłyby liczyć na szczerość tych opinii.

Ten wzgląd przemawia za trafnością stałej dotychczasowej praktyki stosowanej jednolicie przez rady adwokackie w sprawie przestrzegania poufności opinii udzielanych radom o osobach ubiegających się o wpis. Konsekwencją poufnego charakteru opinii jest odmawianie zainteresowanemu wglądu w ich treść.

Odmowa wglądu w treść opinii nie narusza jednak praw osób zainteresowanych, ponieważ uchwała o odmowie wpisu z powodu braku nieskazitelności charakteru musi zawierać uzasadnienie faktyczne zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o u.a., a więc przytaczać i ujawniać fakty i dowody, na których opiera się ustalenie braku nieskazitelności charakteru, co dostatecznie gwarantuje zainteresowanemu możliwość obrony w toku instancji przed zarzutem braku nieskazitelności charakteru.

Z tych założeń wychodząc Naczelna Rada Adwokacka uznaje, że Rada Adwokacka w A słusznie odmówiła zainteresowanemu wglądu w opinie znajdujące się w jego aktach osobowych“.

Odpis niniejszej uchwały przesyła się wszystkim radom adwokackim do wiadomości.